

Nyhetsbrev fra Attac Norge Januar 2010

1. **Møte: IMF ut av Island? [Oslo]**
 2. **En uke til konferansen- meld deg på nå og spar 50kr!!**
 3. **Oljefondet- på etisk feilspor**
 4. **Årets mobbeoffer**
 5. **En global aktør- EUs rolle i krisen**
 6. **Bidra til det nye styret i Attac Norge**
 7. **Nystartet filmklubb**
 8. **Uventa drahjelp**
 9. **Kalender**
-

1. Møte: IMF ut av Island?[Oslo]

Sted: Håndverkeren konferansesenter, Rosenkrantz' gate 7, Oslo

Tid: Torsdag 4. feb kl. 17 - 19

Inngang: Gratis

Islands økonomi ble kjørt i grøften med finanskrisa. Nå er Island satt under administrasjon av IMF. Også Norge har gitt lån under IMF's kontroll. Kan Norge bli en alliert for islendinger som ønsker å slippe ut av IMF's klør?

INNLEDERE:

Einar Mar Gudmundsson, forfatter, Attac Island

Gunnar Skuli Armansson, lege, Attac Island

Bjarni Gudbjornson, aktivist, Attac Island

Dag Seierstad, SV

Per Olaf Lundteigen, Sp

Steinar Gullvåg, Ap

Emilie Ekeberg, leder i Attac Norge

2. En uke til konferansen- meld deg på nå og spar 50kr!!

Attac arrangerer konferanse om økonomiske alternativer 5. -7. februar 2010 på Håndverkeren i Oslo

Det nåværende økonomiske systemet er udemokratisk, urettferdig og miljøskadelig. Hvilke økonomiske alternativer trenger vi? Vi har invitert mer enn 30 innledere fra inn- og utland til å bidra til tre dager med debatter, foredrag, politikerpanel, bokbad og fest.

Se www.attac.no for fullstendig program.

Du kan melde deg på her:

<https://www.deltager.no/Attackonferanse> eller til [attac\(at\)attac.no](mailto:attac(at)attac.no)

Pris 250/100 kr ved forhåndsbetaling. 300/150kr i døra.

Endagspass 100kr.

Blant innlederne finner du: Peter Wahl, Tyskland. Per Olaf Lundteigen. Torstein Dahle. Americo Urquizo, Peru. Hillary Wainwright, England. Jan Mønnesland. Einar Mar Gudmundsson, Island. Rune Skarstein. Ali Esbati. Emilie Ekeberg. Heinz Dietrich, Venezuela. Sergio Gregorio Baierle, Brasil. Thomas Coutrot, Frankrike. Bent Sofus Tranøy. Helene Bank. Asbjørn Wahl. Stig Ingebritsen. Sigrid Jacobsen.

Få også med deg **bokbad** fredag med Einar Mar Gudmundson, vinner av Nordisk Råds litteraturpris på MS Innvik ved Operaen kl 19.30 og konsert med Bård Watn med musikere!

3. Oljefondet- på etisk feilspor?

I september ble det klart at Oljefondet trekker sine investeringer fra det omstridte israelske selskapet Elbit. I Norge, så vel som i utlandet, har uttrekket blitt fremhevet som et bevis på Oljefondets etiske og progressive fundament. Men hva viser egentlig ekskluderingen av Elbit?

Begrunnelsen for uttrekket var selskapets leveranse av overvåkningsutstyr til den ulovlige israelske segregeringsmuren på de palestinske områdene.

Kort tid etter offentliggjøringen av uttrekket kunne vi lese om hvordan den norske utenriksministeren måtte forsvare Oljefondets håndtering ovenfor den israelske forsvarsministeren, Ehud Barak. Her gjorde utenriksminister Støre det klart at uttrekket ikke var en politisk handling fra den norske regjeringen, og at Oljefondet nylig hadde økt sine investeringer i Israel og i israelske selskaper. Dette bekreftes av fondets egen årsrapport for 2008, som viser en betydelig økning i

israelske investeringer.

Vilkårighet

Uttrekket fra Elbit i september ble fremhevet av norsk og internasjonal presse som en etisk seier for det norske investeringsfondet. Etter nærmere evaluering kommer det imidlertid frem at ekskluderingen av det israelske teknologiselskapet ikke kan tolkes som en friskmelding av fondet, men at det derimot manifesterer problemet ved Oljefondets mandat og praksis. Fondet rår i dag over aksjeposter og obligasjoner i nærmere 8000 selskap verden over. Etikkrådet er ansvarlige for å observere og rapportere om noen av selskapene eller deres underleverandører bryter med fondets etiske retningslinjer. Det er utvilsomt en krevende oppgave, og Etikkrådet har per i dag begrenset kapasitet og ressurser til å oppfylle sitt mandat. Resultatet av denne praksisen er en situasjon hvor Etikkrådets tilrådning om uttrekk fra de ulike selskapene er preget av vilkårighet. Det er denne vilkårigheten Amira Hass, en prisbelønnet israelsk journalist i avisen Haaretz, refererer til i en artikkel nylig, "-Why Stop With Elbit?". I artikkelen peker Hass på at ekskluderingen av Elbit fra Oljefondet ikke vil renvaske Oljefondet så lenge fondet fortsetter å holde på sine øvrige kontroversielle israelske investeringer. I fondets investeringsportefølje finner man også selskaper som Africa Israel Group og Israel Discount Bank, begge medvirkende til den ulovlig israelske okkupasjonen av Vestbredden.

På samme tid må det presiseres at investeringer i israelske selskaper eller selskaper som opererer i Israel er ikke automatisk brudd på de etiske reglene. Derimot kan det ikke aksepteres at oljeformuen investeres i selskap som aktivt og direkte bidrar til den ulovlige okkupasjonen av Palestina. Dette er dessverre tilfelle i dag.

I løpet av det siste året har mediedekningen av Oljefondet økt betydelig. En praktisk konsekvens av dette har vært flere avsløringer om Oljefondets eierskap i selskaper som bryter med fondets etiske retningslinjer. Utbredelsen av uetiske virksomheter innenfor aksjeporteføljen er alarmerende, og strekker seg lengre enn tilfellene i Israel. Det faktum at Finansdepartementet har valgt å overse mange av de etiske bruddene begått av fondets egne selskaper, bekrefter kun vilkårigheten i forhold til hvilke virksomheter som blir ekskludert.

Siden innføringen av de etiske retningslinjene i 2004 har kun et trettitalls selskaper blitt ekskludert fra fondets investeringsportefølje. Flere av disse har senere blitt gjenopptatt i fondet grunnet hva Finansdepartementet kaller "forbedret oppførsel". Til tross for at Oljefondet internasjonalt er ansett som et av de mest etisk progressive investeringsfondene i finansverden, vil en titt på fondets selskapsportefølje tydelig vise at Oljefondet ikke har evnet å oppfylle sitt etiske mandat.

Foruten de overnevnte virksomhetene har det blitt avdekket at fondet har aksjeposter i øvrige selskaper som bryter med de etiske retningslinjene. I Oljefondets investeringsunivers finner man blant annet oljeselskapene Repsol YPF og Occidental Petroleum, som begge er anklaget for alvorlig miljøkriminalitet og overgrep mot de lokale urfolkens rettigheter i den søramerikanske regnskogen. I tillegg sitter Oljefondet på eierandeler i bedrifter med utbredt bruk av barnearbeid, senest dokumentert i fondets egen forventningsrapport fra 2009. Spesielt bekymringsverdig blir disse funnene når man vet at bekjempelse av barnearbeid har vært en viktig målsetning for fondets

forvaltere.

Listen over selskaper er lang, og det faktum at Norge bruker overskuddet fra oljeproduksjonen til å investere i slike selskaper kan ikke aksepteres. Ettersom disse investeringene har blitt godkjent og gjennomført under dagens "anerkjente" etikkregime, kan man stille seg spørrende til om det er mulig å gjennomføre en etisk forvaltning av oljeformuen. Beklageligvis har ikke denne debatten nådd offentligheten.

Behov for en kursendring

Erfaringene fra snart fem år med et såkalt "etisk" investeringsfond bør være tilstrekkelig til å se behovet for en kursendring. Det har vist seg vanskelig, om ikke umulig, å kombinere investeringer i dagens globale finanssystem med fullgode etiske standarder. Derfor vil det være essensielt å tenke nytt når fondets fremtid skal diskuteres. Dagens ordning ble kvernet ut i tid da finansinvesteringer ble sett på som noe uavkortet positivt. Det siste året har derimot vist utfordringene ved å delta i et uregulert internasjonalt finanssystem, hvis elementer undergraver sitt eget fundament.

Stortinget og Finansdepartementet har så langt vist seg motvillige til å gjennomføre en helhetlig evaluering av fondets praksis og mandat, tross tallrike initiativ fra organisasjons-Norge. Derfor er det betimelig å anta at en reformering av olje- og gassinntektene ikke vil komme av seg selv, men at en slik endring fordrer en bred folkelig mobilisering. Dette vil kreve en offentlig debatt hvor befolkningen, og ikke de "høye herrer" i statsforvaltningen, setter betingelsene for den fremtidige bruken av oljeformuen.

Av Lars Gausdal, medlem av Attac Oilwatch. Kommentaren sto på trykk i Klassekampen 21.12.2009

4. Årets mobbeoffer

De som tjener godt på kapitalflukt fra utviklingsland, har startet en svertekampanje for å diskreditere arbeidet mot skatteparadisene, skriver leder i Attac Norge Emilie Ekeberg

Hvert år forsvinner 6.000 milliarder norske kroner ut av fattige land, til konti i skatteparadis. I 2008 satte utviklingsminister Erik Solheim ned et utvalg som skulle vurdere skatteparadisenes betydning for kapitalflukt fra utviklingsland, og utarbeide forslag til tiltak som kan bidra i kampen mot denne kapitalflukten. Nå har Næringslivet Hovedorganisasjon NHO satt i gang en svertekampanje mot kapitalfluktutvalget arbeid, og Finansdepartementet er med i mobbegjengen.

Les saken her: <http://www.attac.no/omattac/nyheter/mobbeoffer>

5. En global aktør- EUs rolle i krisen

EU er hardt rammet av den økonomiske krisen, men EU har også vært en viktig global aktør i verdensøkonomien og dermed bidratt til at krisen oppsto, skriver Marte Nilsen, styremedlem i Attac og Nei til EU.

Finanskrisen var en varslet krise og et symptom på en større systemkrise, et system som EU har vært en av hovedarkitektene bak. Nå er spørsmålet om EU, sammen med USA og resten av den rike verden, er i stand til å rette opp sine feil. Hvilken rolle vil EU spille?

Artikkelen sto på trykk i Les hele saken her: <http://www.attac.no/omattac/nyheter/EU>

6. Bidra til det nye styret i Attac Norge!

Attac Norge har landsmøte i mars 2010, og valgkomiteen er nå i gang med å sette sammen det nye styret.

For å få et godt styre også i neste periode trenger de tips til kandidater. Valgkomiteen er opptatt av at styret skal være bredt sammensatt, og for å få til dette er det viktig med innspill fra mange.

Komiteen består denne perioden av: Helene Bank, Espen Edvardsen og Hilde Nylén. Har du eller ditt lokallag innspill, kan de sendes til [hildenylen\(at\)hotmail.com](mailto:hildenylen(at)hotmail.com)

7. Nystartet filmklubb i Trondheim

Attac NTNU/Hist starter opp filmklubb i samarbeid med andre organisasjoner.

Cinema Politica Trondheim er en nystartet filmklubb i det internasjonale Cinema Politica-nettverket. Annenhver torsdag framover vil Attac i samarbeid med Latin- Amerika Gruppene (LAG) i Trondheim og Studentens og Akademikernes Internasjonale Hjelpfond (SAIH) arrangere gratis filmvisninger i Realfagsbygget på Gløshaugen. Visningene er selvfølgelig åpne for alle, og det vil også bli åpnet for en kort diskusjon etterpå.

Les saken: <http://www.attac.no/omattac/nyheter/filmklubb>

8. Uventa drahjelp

Gordon Brown fremstår nå som den fremste talspersonen for tobinskatten, skriver Emilie Ekeberg, leder i Attac.

Gordon Brown har, ganske uventa, blitt en viktig alliert for Attac. Brown har den siste tiden gjort seg til den fremste talspersonen for kravet om å innføre en skatt på finanstransaksjoner, en såkalt tobinskatt.

Denne «alliansen» skyldes, ironisk nok, at den samme Brown har vært særdeles raus med

Englands kriserammede banker og forsikringselskaper under finanskrisen. I England, som i flere andre land, må regningen for krisen nå gjøres opp. De enorme redningspakkene har gitt store underskudd på budsjettene. I England ventes underskuddet på statsbudsjettet i 2010 å nå opp i 13 prosent av BNP. Det betyr at den i forveien upopulære regjeringen enten må gjennomføre alvorlige kutt i velferdstjenestene til befolkningen, eller finne alternative inntektskilder. Derfor kan England, som huser verdens andre største finanssenter, City of London, vise seg å bli det første landet som innfører tobinskatten. En skatt på bare 0,05 prosent vil i England kunne gi inntekter tilsvarende 3,6 prosent av BNP årlig, og store budsjettkutt vil kunne unngås.

Å legge en skatt eller avgift på finanstransaksjoner er ikke en ny idé. Keynes foreslo å skattlegge aksjehandel på 30-tallet. På 70-tallet foreslo James Tobin å skattlegge valutahandel, for å skape stabilitet i de internasjonale finansmarkedene. Etter valutakrisen i Sør-Øst Asia sist på 1990-tallet fikk ideen om Tobinskatten stor oppslutning, og Attac-bevegelsen ble dannet rundt dette kravet. Nå er skatten igjen på dagsordenen.

Denne høsten har både G20-toppmøtet og EU-toppmøtet, med Gordon Brown, Angela Merkel og Nicolas Sarkozy i spissen, bedt IMF utrede muligheten for å skattlegge finanstransaksjoner. Det er satt ned en internasjonal arbeidsgruppe på regjeringsnivå for implementering av en slik skatt. Senest var Gordon Brown og Angela Merkel på banen under klimatoppmøtet i København og argumenterte for at klimatiltak for fattige land måtte finansieres ved å skattlegge finanssektoren.

Der tobinskatten tidlige var en skatt kun på valutahandel, er det i dag snakk om en skatt på alle verdier det handles med på finansmarkedene. I takt med at disse markedene har vokst seg stadig større, og stadig nye «produkter» har kommet til, har handelen med derivater oversteget valutahandelen. Skal skatten ha en regulerende effekt, må altså flere områder skattlegges.

En utvidet tobinskatt har flere fordeler. I tillegg til bedre å stabilisere finansmarkedene og minske spekulasjonen, vil skattegrunnlaget blir mye større, og derfor vil selv en svært lav skatt gi svært store inntekter, som kan bidra til en global omfordeling. I motsetning til den opprinnelige Tobin-skatten, kan denne skatten enklere innføres av enkeltland, uten at alle land først må ha blitt enige om en implementering. Skatten kan innføres trinnvis, ved at ett land eller en gruppe av land legger en skatt på transaksjoner på børsen, for på sikt å få med så mange nøkkelland at skatten kan utvides til en global skatt på finanstransaksjoner.

Til tross for at tobinskatten nå er i høyt oppe på dagsordenen internasjonalt, har ikke den norske regjeringen tatt tak i saken. I valgkampen svarte regjeringspartiene SV og SP at de støtter kravet om skatt på finanstransaksjoner, både en børsskatt i Norge og en multilateral variant, mens Arbeiderpartiet ikke støttet en slik skatt. De svarte likevel at «Norge bør stille med en åpen holdning til mulige internasjonale initiativ.» Siden stortingsvalget har det ikke skortet på slike initiativ. Likevel har Arbeiderpartiet til nå vært helt tyst om Gordon Browns uventa støtte til tobinskatten.

Kommentaren sto på trykk i Klassekampen 21.12.2009

Les saken: <http://www.attac.no/omattac/nyheter/drahjelp>

9. Kalender

Bokbad med Einar Mar Gudmundson [Oslo]

Tid: Fredag 5. februar kl 19.30

Sted: Teaterbåten MS Innvik, Langkaia 1, Oslo (ved Operaen)

Inngang: 100 kr / gratis for deltakere på Attac-konferansen
"En annen verden er mulig – men hvilken?"

Einar Mar Gudmundson vinner av Nordisk Råds litteraturpris og styremedlem i Attac Island. Gudmundson har nylig gitt ut "Den hvite boka" om krisen på Island.

Aslak Sira Myhre er badesjef.

Musikalsk innslag ved Bård Watn med musikere.

Økonomisk utvikling. Hvordan lage en rettferdig verden? [Trondheim]

Tid: Torsdag 11. februar, Kl. 19.00

Sted: Realfagsbygget på Gløshaugen.

Økonomisk utvikling. Hvordan lage en rettferdig verden?

attac%

Her finner du Attac sin nettside: www.attac.no

MEDIER

Søk etter flere nyheter om Attac i mediene her: <http://search.kvasir.no/query?q=attac&pg=q&what=news>

BLI MEDLEM

Bli medlem i Attac: [medlem\(at\)attac.no](mailto:medlem(at)attac.no)

Ønsker du å gi støtte til Attac?: www.attac.no/kontakt/1123834314

Nyhetsbrevet er produsert med støtte fra Norad.

Ønsker du å melde deg av nyhetsbrevet kan du gjøre det til: medlem@attac.no

